

Dr. Dumitru-Daniel ȘERBAN

Achizițiile publice

**Sinteza jurisprudenței Curții Constituționale și a
Înaltei Curți de Casație și Justiție**

Editura
Hamangiu
2022

CUPRINS*

PUNERE ÎN TEMĂ	1
-----------------------	----------

JURISPRUDENȚA CURȚII CONSTITUȚIONALE ȘI A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	15
---	-----------

1. Curtea Constituțională nu are competența de a cenzura „constituționalitatea hotărârilor judecătorești”. Nici deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțate în recurs în interesul legii sau pentru dezlegarea chestiunilor de drept nu pot constitui, ele însele, obiect al excepției de neconstituționalitate _____ 15
2. - Contractantul nu are dreptul de a angaja, în scopul îndeplinirii contractului de achiziție publică, persoanele fizice sau juridice implicate în procesul de verificare/evaluare a candidaturilor/ofertelor, minimum 12 luni de la încheierea contractului, sub sancțiunea nulității acestuia. Interdicția corespunde exigențelor de previzibilitate și calitate a legii
- Aspectele de fapt și stabilirea în concret a conflictului de interese care conduce la nulitatea contractului revin spre verificare instanței judecătorești _____ 18
3. - Condiția acordului autorității contractante pentru constituirea cauțiunii prin bilet la ordin sau alte instrumente financiare este constituțională, chiar dacă autoritatea este „adversara” contestatorului. Nu este încălcat principiul egalității în fața legii prin respectiva condiție
- De regulă, cauțiunea se depune în numerar și, numai prin excepție, se poate constitui prin instrumente financiare, excepția fiind un beneficiu pentru partea obligată la constituirea cauțiunii
- Cuantumul cauțiunii prevăzute de Legea nr. 101/2016 este rezonabil. Cauțiunea reprezintă o măsură legislativă adecvată și necesară, care păstrează un just echilibru între prevenirea exercitării cu rea-credință a drepturilor procesuale și accesul efectiv la instanță
- Contractele de achiziție publică presupun executarea de lucrări publice, cu un anumit grad de complexitate, pe care nu orice operator economic are capacitatea logistică și financiară de a le executa. Operatorii nu se află în aceeași situație juridică, neavând toți aceeași capacitate economică de realizare a obiectivelor. Interesul național

* În vederea facilitării consultării lui, cuprinsul poate fi descărcat în mod gratuit și nerestricționat de pe pagina de internet de prezentare a acestui volum, în cadrul site-ului Editurii Hamangiu (www.hamangiu.ro).

- impune ca statul să poată realiza cu celeritate obiectivele propuse, în vederea îmbunătățirii vieții cetățenilor săi
- Principiul egalității în drepturi nu presupune egalitatea între contestator și autoritatea contractantă, situația acestora fiind diferită
 - Cauțiunea nu afectează caracterul gratuit al procedurii administrativ-jurisdicționale, care semnifică lipsa oricărei contraprestații pecuniare din partea contestatorului pentru serviciul prestat de autoritatea administrativ-jurisdicțională _____ 22
4. - Taxa de timbru aferentă cererii de chemare în judecată privind executarea parțială a contractului este de 1% sau, după caz, de 2% din valoarea în concret a obiectului cererii, nu din valoarea estimată a contractului
- Faptul că autoritățile contractante sunt scutite de plata taxei de timbru nu reprezintă discriminare în raport cu operatorii economici, întrucât nu se găsesc în aceeași situație
 - Este absurd ca autoritățile beneficiare de alocații bugetare să fie obligate să plătească din buget o taxă ce revine aceluiași buget
 - Calitatea de autoritate/instituție publică nu este suficientă pentru a fi scutită de la plata taxei, scutirea fiind aplicabilă numai în cazul veniturilor publice, nu al cererilor de pretenții ce decurg din contracte civile sau comerciale sau alte raporturi ce excedează sferei noțiunii de venituri publice. Nu toate pretențiile pecuniare formulate de autoritățile/instituțiile publice sunt scutite de taxa judiciară de timbru _____ 26
5. - Intrarea în insolvență a executantului contractului de achiziție publică nu determină suspendarea acțiunii acestuia de anulare a actelor vătămătoare ale autorității contractante și de recuperare a sumelor care i-au fost reținute de către autoritate din garanția de bună execuție
- Legea nr. 85/2014 reglementează suspendarea acțiunilor împotriva debitorului supus insolvenței, nu a acelor în care debitorul are calitatea de reclamant. Acțiunea în executarea contractului de achiziție publică formulată de contractantul în insolvență are ca finalitate protejarea patrimoniului său, nefiind o acțiune care să vizeze valorificarea unei creanțe împotriva debitorului, ci împotriva autorității contractante _____ 29
6. Inclusiv deciziile de respingere a excepțiilor de neconstituționalitate ca devenite inadmisibile pot constitui motiv de revizuire în baza art. 509 alin. (1) pct. 11 C. proc. civ. _____ 31
7. - Accesul liber la justiție nu este un drept absolut, putând fi supus condiției depunerii unei cauțiuni. Exercitarea dreptului de către titularul său nu poate avea loc decât cu respectarea cadrului legal

- Quantumul cauțiunii prevăzute de Legea nr. 101/2016 este rezonabil. Cauțiunea reprezintă o măsură legislativă adecvată și necesară, care păstrează un just echilibru între prevenirea exercitării cu rea-credință a drepturilor procesuale și accesul efectiv la instanță
 - Dispozițiile privind cauțiunea din Legea nr. 101/2016 se completează cu acelea din Codul de procedură civilă, în măsura compatibilității, inclusiv cu ale art. 1.058, care prevăd depunerea cauțiunii în numerar sau în instrumente financiare
 - Contractele de achiziție publică presupun executarea de lucrări publice, cu un anumit grad de complexitate, pe care nu orice operator economic are capacitatea logistică și financiară de a le executa. Operatorii nu se află în aceeași situație juridică, neavând toți aceeași capacitate economică de realizare a obiectivelor. Interesul național impune ca statul să poată realiza cu celeritate obiectivele propuse, în vederea îmbunătățirii vieții cetățenilor săi
 - Principiul egalității în drepturi nu presupune egalitatea între contestator și autoritatea contractantă, situația acestora fiind diferită. Faptul că autoritatea care formulează plângere este scutită de la constituirea cauțiunii nu încalcă respectivul principiu _____ 32
- 8.** - Din cauza principiului generalității legilor, conținutul acestora nu poate prezenta precizie absolută
- Legea nr. 101/2016 prevede termene clare și precise, aplicabile în funcție de specificul procedurii, de calea de atac și de „valoarea estimată a procedurii de achiziție”
 - Termenul de contestare nu urmărește restrângerea accesului liber la justiție, ci instaurarea unui climat de ordine
 - Legiuitorul a reglementat procedura privind remediile și căile de atac cu scopul de a asigura mecanisme și proceduri efective, rapide și eficiente de sesizare și remediere a neregulilor
 - Nu intră sub incidența controlului de constituționalitate interpretarea și aplicarea art. 5 din Legea nr. 101/2016, acestea fiind de resortul exclusiv al instanței de judecată (interpretarea în sensul că termenul se consideră împlinit în ultima zi a lui, la expirarea ultimei ore a programului de lucru) _____ 39
- 9.** Absența facilităților (reduceri, eşalonări, amânări) în ceea ce privește cauțiunea reprezintă o lacună legislativă _____ 44
- 10.** - Instanța de control judiciar, în ipoteza admiterii recursului, rejudecă litigiul în fond, în considerarea caracterului urgent al soluționării litigiilor din materia achizițiilor publice. Subiectele de drept implicate în aceste litigii sunt profesioniști, care cunosc aspectele divergente

- Din perspectiva Legii nr. 101/2016, dreptul comun în materie îl constituie legea contenciosului administrativ, nu Codul de procedură civilă
 - Prevederile Legii nr. 101/2016 sunt norme speciale nu numai prin raportare la procedura de drept comun în materie civilă, ci și prin raportare la dreptul comun în materia contenciosului administrativ
 - Prin derogare de la legea contenciosului administrativ, Legea nr. 101/2016 conferă instanței de recurs posibilitatea, în cazul admiterii recursului, să rejudece litigiul în fond și atunci când prima instanță nu a judecat fondul ori dacă judecata s-a desfășurat în lipsa părții care a fost nelegal citată, atât la administrarea probelor, cât și la dezbaterile fondului _____ 45
- 11.** - Condiția dovedirii susținerii capacității tehnice și profesionale de regulă prin prezentarea unui angajament ferm din partea terțului susținător, încheiat în formă autentică, este constituțională
- Forma angajamentului ferm rămâne la latitudinea autorității contractante, conform principiului asumării răspunderii. Prezentarea lui în formă autentică (încheiat de un notar public) reprezintă regula
 - Sintagma „de regulă” nu se referă la opțiunea ofertanților de a prezenta un document justificativ, ci la variantele juridice pe care acest document le poate avea, respectiv forma autentică, ca regulă, sau altă formă, aleasă ca excepție de către autoritatea contractantă
 - Principiul transparenței, care este corolarul egalității de tratament, este menit să împiedice riscul de favoritism sau arbitrar din partea autorității contractante. Toate condițiile și normele detaliate ale procedurii de atribuire trebuie redactate într-o manieră clară, precisă și neechivocă în anunțul de participare sau în caietul de sarcini, astfel încât, în primul rând, să permită tuturor ofertanților informați în mod rezonabil și obișnuit de diligenți să le înțeleagă conținutul exact și să le interpreteze în același mod și, în al doilea rând, să permită autorității contractante să verifice efectiv dacă ofertele corespund criteriilor care guvernează contractul
 - Principiul egalității de tratament și obligația de transparență se opun excluderii ofertantului pentru nerespectarea unei obligații care nu rezultă în mod expres din documentația de atribuire sau din legea națională în vigoare, ci dintr-o interpretare a acestora de acoperire a lacunelor. Principiile egalității de tratament și proporționalității nu se opun permiterii ofertantului să își remedieze situația într-un termen stabilit de autoritatea contractantă _____ 51
- 12.** - Documentul constatator emis de autoritatea contractantă este un act întocmit în timpul executării contractului de achiziție publică, context în

care cererea de anulare a documentului intră în competența instanței civile de drept comun, nu a instanței de contencios administrativ, indiferent dacă respectivul contract a fost încheiat sub imperiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006 sau al Legii nr. 98/2016

- În stabilirea instanței competente, nu este relevantă natura juridică a documentului constatator, determinantă fiind voința legiuitorului de atribuire a litigiilor decurgând din executarea contractului administrativ în competența instanțelor civile

- Procedura de contestare pe cale administrativ-jurisdicțională sau judiciară reglementată de Legea nr. 101/2016 vizează etapa anterioară încheierii contractului, nefiind aplicabilă pentru atacarea documentelor constatatoare _____ 56

- 13.** - Profesioniștii sunt obligați să dea dovadă de mare prudență în exercitarea profesiei lor, acordând atenție specială evaluării riscurilor pe care acestea le prezintă
- Prevederile privind accesul părților la documentele declarate confidențiale de către ofertanți sunt constituționale
 - Se impune ca autoritățile contractante, Consiliul și instanțele de judecată să nu divulge informații care ar putea denatura concurența, fie în cadrul unei proceduri de atribuire în curs, fie în cadrul unor proceduri ulterioare
 - Există o prezumție generală potrivit căreia accesul la oferte aduce, în principiu, atingere protecției intereselor comerciale ale ofertanților
 - Operatorii economici trebuie să poată comunica autorităților contractante sau jurisdicționale orice informații utile, fără a se teme că aceste autorități vor comunica informații a căror divulgare i-ar putea prejudicia pe respectivii operatori. Autoritățile sunt datoare să apere secretul care le-a fost încredințat și să garanteze securitatea datelor în fața terților interesați să profite de ele
 - Dosarul constituit la Consiliu (dosarul cauzei) nu este identic cu dosarul achiziției publice
 - Procedura din fața Consiliului nu poate fi transformată într-un mijloc care să aibă drept scop consultarea de către contestator a înscrisurilor din ofertele concurenților, întrucât ar rupe echilibrul și ar crea avantaje concurențiale incorecte
 - Ține de interesul privat faptul că accesul la documentele declarate confidențiale s-ar putea dovedi necesar pentru formularea apărării în cadrul unei acțiuni și nu poate constitui un interes public superior care să justifice divulgarea informațiilor
 - Instanța poate dispune efectuarea unei expertize tehnice pentru identificarea soluțiilor tehnice novatoare și care determină natura

- confidențială a ofertei și verificarea compatibilității ofertei cu documentația de atribuire _____ 59
- 14.** - Instanța de judecată verifică în ce măsură operatorul economic și-a încălcat în mod grav sau repetat obligațiile principale în cadrul unui contract de achiziție publică și dacă încălcarea a dus la încetarea anticipată a contractului, plata de daune-interese sau alte sancțiuni comparabile
- Instanța este în măsură să aprecieze/evalueze legalitatea și proporționalitatea măsurilor înscrise în documentul constatator care conține informații referitoare la îndeplinirea obligațiilor contractuale de către operatorul economic
 - Este constituțională excluderea de la procedurile de atribuire a operatorului economic care și-a încălcat în mod grav sau repetat obligațiile contractuale principale, încălcarea care a dus la încetarea anticipată a contractului, la plata de daune-interese sau la alte sancțiuni comparabile. Principiul libertății economice nu este un drept absolut al persoanei, ci este condiționat de respectarea limitelor stabilite de lege, limite ce urmăresc asigurarea unei anumite discipline economice ori protejarea unor interese _____ 65
- 15.** Excepție de neconstituționalitate în care se invocă neacceptarea de către instanțe a contestației în anulare specială împotriva deciziilor de soluționare a plângerilor, decizii care nu sunt considerate a fi pronunțate în recurs, spre deosebire de acceptarea ei în cazul în care contestatorul a ales calea de atac judiciară, în care hotărârea în primă instanță este atacabilă cu recurs. Excepție inadmisibilă _____ 70
- 16.** Ofertantul poate fi exclus, în temeiul Legii nr. 98/2016, pentru încălcarea obligațiilor contractuale în perioada Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006 _____ 73
- 17.** - Este interzisă formularea de noi motive de contestare sau de noi capete de cerere pe calea concluziilor scrise sau orale ori a precizărilor la contestație, ulterior termenului de contestare
- În plângere, contestatorul nu poate invoca alte motive împotriva actelor autorității contractante decât cele cuprinse în contestație
 - Este normal ca instanța judecătorească să verifice legalitatea deciziei Consiliului din perspectiva motivelor invocate de contestator, în condițiile în care Consiliul nu a putut verifica și cenzura motivele invocate direct în fața instanței, care ar fi putut conduce, în măsura în care ar fi fost invocate în contestație, la luarea unei decizii diferite
 - Cerința respectării unor termene pentru invocarea motivelor de contestare este firească, asigurând celeritatea procedurii. Cerința

- urmărește antrenarea și responsabilizarea celor care au un interes în finalitatea procedurilor de atribuire
- Finalitatea procedurilor de atribuire este, de multe ori, legată de anualitatea și execuția bugetară, de alocarea de fonduri. Încălcările termenelor stabilite prin contractele de finanțate pot atrage rezilierea contractelor de finanțare, aplicarea de corecții financiare sau suspendarea/respingerea parțială ori totală la plată a cererilor pentru asemenea fonduri _____ 76
- 18.** - Procedura de judecată și căile de atac în materia achizițiilor publice se reglementează prin lege ordinară
- Părțile pot conveni ca litigiile în legătură cu executarea contractelor de achiziție publică să fie soluționate prin arbitraj. Arbitrajul are caracter supletiv, fiind aplicabil doar dacă părțile convin asupra acestuia _____ 80
- 19.** - Taxarea cererii de chemare în judecată cu „2% din valoarea estimată a contractului” este constituțională, chiar dacă valoarea pretențiilor este sub cea estimată
- Echivalentul taxelor judiciare de timbru este integrat în valoarea cheltuielilor stabilite de instanța de judecată prin hotărârea pe care o pronunță, plata acestora revenind părții care cade în pretenții _____ 84
- 20.** - Este constituțională respingerea contestației, ca tardivă, pentru necomunicarea ei în termen autorității contractante. Legiitorul nu a afectat dreptul de acces liber la justiție prin instituirea cerinței comunicării în termen a contestației și către autoritate
- Cerința menționată urmărește antrenarea și responsabilizarea celor care au un interes în finalitatea procedurilor de atribuire
 - Procedurile de atribuire trebuie să se desfășoare cu celeritate _____ 86
- 21.** Legea nr. 101/2016 prevede termene clare și precise, aplicabile în funcție de specificul și de valoarea estimată ale procedurii de atribuire _____ 89
- 22.** - În căile de atac se păstrează competența procesuală materială a instanței care a judecat litigiul în fond. Dacă soluționarea în primă instanță a litigiilor decurgând din executarea contractelor administrative revine instanței civile de drept comun, calea de atac va fi de competența secției sau a completului corespunzător de la instanța mai mare în grad
- Din perspectiva Legii nr. 101/2016, dreptul comun în materie îl constituie legea contenciosului administrativ, nu Codul de procedură civilă _____ 92

- 23.** - Procedura ordonanței președințiale nu este admisibilă în materia suspendării executării unei garanții de bună execuție aferente unui contract de achiziție publică
- Fiind anexă la contract, garanția de bună execuție face parte integrantă din acesta, iar cererile și acțiunile la care sunt îndrituite părțile sunt cele prevăzute de Legea nr. 101/2016. Executarea garanției face parte din executarea contractului _____ 93
- 24.** - Contractul administrativ reprezintă un mijloc juridic prin care se realizează administrația publică. Libertatea contractuală este subordonată priorității interesului public, fără ca autoritatea publică să fie plasată pe o poziție procesuală preferențială
- Contractul administrativ are natură mixtă – include o parte de natură pur civilă în raport cu care părțile sunt pe poziție de egalitate juridică și o parte reglementată, impusă de autoritatea publică contractantă _____ 98
- 25.** - Statul are obligația de a asigura, între altele, libertatea comerțului și protecția concurenței loiale
- Cuantumul cauțiunii prevăzute de Legea nr. 101/2016 este rezonabil. Cauțiunea reprezintă o măsură legislativă adecvată și necesară, care păstrează un just echilibru între prevenirea exercitării cu rea-credință a drepturilor procesuale și accesul efectiv la instanță
- Obligația exercitării drepturilor cu bună-credință revine și persoanelor juridice
- Dreptul de proprietate și gratuitatea procedurii administrativ-jurisdicționale nu sunt afectate de instituirea cauțiunii
- Contractele de achiziție publică presupun executarea de lucrări publice, cu un anumit grad de complexitate, pe care nu orice operator economic are capacitatea logistică și financiară de a le executa. Operatorii nu se află în aceeași situație juridică, neavând toți aceeași capacitate economică de realizare a obiectivelor. Interesul național impune ca statul să poată realiza cu celeritate obiectivele propuse, în vederea îmbunătățirii vieții cetățenilor săi
- Principiul egalității în drepturi nu presupune egalitatea între contestator și autoritatea contractantă, situația acestora fiind diferită. Faptul că autoritatea care formulează plângere este scutită de la constituirea cauțiunii nu încalcă respectivul principiu _____ 99
- 26.** - Legiuitorul poate opta pentru o competență partajată, în funcție de obiectul cererii de chemare în judecată în materia achizițiilor publice, între secția de contencios administrativ și fiscal și secția comercială/civilă a instanței

- Opțiunea legiuitorului de a reglementa calea de atac a recursului în materia contenciosului administrativ a fost impusă de exigența soluționării cu celeritate a procesului
 - În respectiva materie este disponibilă numai calea de atac a recursului, nu și aceea a apelului. Dreptul la două grade de jurisdicție este garantat doar în materie penală
 - În contenciosul administrativ, recursul este suspensiv de executare, iar hotărârea pronunțată în primă instanță nu poate fi pusă în executare
 - Procedura cererilor privind acordarea de despăgubiri pentru repararea prejudiciilor cauzate în cadrul procedurii de atribuire, executarea, nulitatea, anularea, rezoluțiunea, rezilierea sau denunțarea unilaterală a contractelor de achiziție publică nu se confundă cu procedura ordonanței de plată _____ 109
- 27.** „Valoarea estimată a contractului” reprezintă valoarea publicată în SEAP a viitorului contract, în timp ce „valoarea stabilită a contractului” reprezintă valoarea contractului deja încheiat, fiind valoarea înscrisă în cuprinsul acestuia _____ 113
- 28.** - Termenul foarte scurt pentru judecarea căii de atac a recursului (30 de zile) nu aduce atingere garanțiilor constituționale. El urmărește antrenarea și responsabilizarea tuturor celor care au un interes în finalitatea procedurilor de atribuire, iar instanța judecătorească trebuie să concure la celeritatea acestora, astfel încât procesele să nu se prelungească excesiv
- Instanța de control judiciar, în ipoteza admiterii recursului, rejudecă litigiul în fond
 - Stabilirea regulilor de desfășurare a procesului este de competență exclusivă a legiuitorului. Ele se aplică în mod echitabil atât autorității contractante, cât și operatorului economic
 - Subiectele litigiilor privind achizițiile publice sunt profesioniști, care pot solicita și primi clarificări înainte de a se ajunge în fața instanței judecătorești și cunosc aspectele divergente
 - Finalitatea procedurilor de atribuire este, de multe ori, legată de anualitatea și execuția bugetară, de alocarea de fonduri. Încălcările termenelor stabilite prin contractele de finanțate pot atrage rezilierea contractelor de finanțare, aplicarea de corecții financiare sau suspendarea/respingerea parțială sau totală la plată a cererilor pentru asemenea fonduri _____ 115
- 29.** - Este constituțională păstrarea în etapa de judecată a plângerii împotriva deciziei Consiliului a cadrului procesual din etapa soluționării contestației de către Consiliu
- Deciziile Consiliului pot fi atacate cu plângere de către oricare dintre părțile cauzei, condiția fiind ca petentul să fi fost parte în

- configurația cadrului procesual din fața Consiliului, inclusiv ca intervenient accesoriu
- Ofertantul câștigător, pentru a avea dreptul de a formula plângere împotriva deciziei Consiliului în calitate de parte, trebuie să formuleze cerere de intervenție voluntară în litigiul aflat pe rolul Consiliului. Condiția urmărește antrenarea și responsabilizarea celor care au un interes în finalitatea procedurilor de atribuire
 - Desemnarea câștigător a unui ofertant nu este definitivă și nici echivalentă cu atribuirea și semnarea contractului
 - Accesul liber la justiție are caracter legitim numai în măsura în care este exercitat cu bună-credință, în limite rezonabile, cu respectarea drepturilor și intereselor în egală măsură ocrotite ale celorlalte subiecte _____ 120
- 30.** Regulile de contestare prevăzute de Legea nr. 101/2016 sunt aplicabile chiar dacă procedura de atribuire este derulată în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006 _____ 125
- 31.**
- Prezumția de nevinovăție trebuie respectată nu doar de către autoritățile judiciare, ci de către orice autoritate publică
 - Este neconstituțională excluderea de la procedurile de atribuire a ofertanților supuși unei proceduri judiciare de investigație în legătură cu săvârșirea de infracțiuni, excluderea încălcând prezumția de nevinovăție de care beneficiază respectivii ofertanți
 - Excluderea ofertantului intervine când a fost condamnat prin hotărâre definitivă a unei instanțe judecătorești pentru una dintre infracțiunile enumerate strict și limitativ în lege _____ 128
- 32.** Legea nr. 101/2016 este aplicabilă contestațiilor, cererilor și plângerilor formulate după intrarea ei în vigoare, chiar dacă procedura de atribuire este organizată în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006 _____ 133
- 33.**
- Anularea de către Consiliu sau instanța de judecată a măsurii respingerii unei oferte obligă comisia de evaluare la reevaluarea ofertei, prin verificarea celorlalte aspecte de admisibilitate a acesteia (care nu au fost cercetate la prima evaluare), comisia neavând posibilitatea extinderii reevaluării la aspecte pe care le-a verificat deja în etapa de evaluare
 - Reevaluarea nu poate privi nici celelalte oferte, declarate ca admisibile sau inadmisibile, în privința cărora raportul de evaluare nu a fost contestat, fiind contrară principiului securității juridice declararea ca neconformă sau inacceptabilă a unei oferte declarate anterior admisibilă sau invers
 - În părțile sale necontestate, raportul de evaluare a ofertelor este definitiv și executoriu

- Este recomandabil ca, în exercitarea atribuțiilor sale, comisia de evaluare să evalueze complet toate ofertele, inclusiv pe acelea în privința cărora a identificat unele motive de neconformitate sau de inacceptabilitate, prevenind situația în care anularea respingerii ofertelor ar duce la concluzia admisibilității lor
- Nu este permisă intrarea în ultima etapă a evaluării a unor oferte neverificate complet sub aspectul conformității sau acceptabilității lor
- Anularea măsurii respingerii ofertei obligă la reevaluarea ofertei de la etapa contestată, comisia de reevaluare nefiind îndreptățită a relua verificarea criteriilor deja analizate, raportul de evaluare, în măsura în care le atestă, fiind irevocabil sub acest aspect
- În reevaluarea dispusă de Consiliu sau de instanța de judecată, autoritatea contractantă are posibilitatea de a verifica toate elementele tehnice și aspectele financiare ale ofertei apte a demonstra admisibilitatea ei, dacă din mijloacele de probă administrate nu rezultă verificarea lor anterioară _____ 135

ADNOTARE _____ 140

- 34.** - Contractul de achiziție publică (contract administrativ) trebuie să îndeplinească și condițiile de formă, sub sancțiunea nulității absolute
- Licitarea publică reprezintă o condiție de valabilitate a contractului administrativ, licitație care trebuie să îndeplinească toate cerințele prevăzute de legea specială. Nerespectarea dispozițiilor legale imperative constituie motiv de nulitate a contractului
 - Cazurile de nulitate a contractului pot fi prevăzute și în alte acte normative, nu doar în acelea privind achizițiile publice _____ 240
- 35.** - Contestația în anulare specială nu este admisibilă în cazul hotărârilor de soluționare a plângerilor, care nu sunt hotărâri pronunțate în recurs
- Principiul dublului grad de jurisdicție este recunoscut doar în materie penală, nu în materia achizițiilor publice
 - Faptul că hotărârea prin care instanța soluționează plângerea este definitivă nu contravine Constituției _____ 242
- 36.** - Abaterea gravă presupune, de regulă, intenția sau neglijența de o anumită gravitate din partea operatorului economic. Executarea incorectă, imprecisă sau defectuoasă a unui contract sau a unei părți din acesta nu echivalează în mod automat cu o abatere gravă. Constatarea existenței unei abateri grave necesită, în principiu, aprecierea concretă și individualizată a atitudinii operatorului

- economic și nu este condiționată de existența anterioară a unei hotărâri cu autoritate de lucru judecat
- Atât autoritățile contractante, cât și instanțele de judecată urmează să evalueze, prin prisma normelor naționale și europene incidente, dacă sunt întrunite motivele de excludere a candidatului/ofertantului
 - Reglementarea națională este clară, precisă și previzibilă, având în vedere că norma europeană pe care o transpune a fost interpretată de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene _____ 246
- 37.** - Condițiile depunerii a cel puțin trei oferte și cel puțin trei ofertanți să îndeplinească criteriile de eligibilitate, sub sancțiunea anulării licitației, dau expresie opțiunii legiuitorului de a stabili regulile privind atribuirea contractelor de delegare a gestiunii serviciilor de utilități publice, fără a încălca dispozițiile constituționale privind libertatea economică și economia
- Asigurarea unui nivel real și efectiv al competitivității, în condiții de transparență și publicitate legal reglementate, este impusă de nevoia de performanță cerută de caracteristicile specifice serviciului public de interes general _____ 249
- 38.** - Modalitatea în care se calculează termenul de contestare este clară și nu aduce atingere prevederilor constituționale referitoare la calitatea legii
- Termenele de exercitare a unui drept nu constituie o restrângere a exercițiului acestuia, ci o modalitate de a preveni exercitarea lui abuzivă, în detrimentul altor titulari de drepturi, ocrotite în egală măsură
 - Accesul liber la justiție implică, între altele, adoptarea de către legiuitor a unor reguli de procedură clare, în care să se prescrie cu precizie condițiile și termenele în care justițiabilii își pot exercita drepturile procesuale _____ 252
- 39.** Este inadmisibilă excepția de neconstituționalitate privind reținerea garanției de bună conduită ridicată de o parte care nu a constituit garanția de bună conduită _____ 254
- 40.** - Instituirea de termene de contestare diferite în funcție de praguri valorice, inclusiv al lotului supus contestării, nu îngreudește accesul la justiție. Accesul nu este îngreudat nici de raportarea termenelor la data publicării documentației de atribuire în SEAP, când contestația privește respectiva documentație
- Termenele de exercitare a unui drept nu constituie o restrângere a exercițiului acestuia, ci o modalitate de a preveni exercitarea lui abuzivă, în detrimentul altor titulari de drepturi, ocrotite în egală măsură _____ 255

41. Este inadmisibilă excepția de neconstituționalitate privind garanția de bună conduită în condițiile în care textele legale care o reglementează nu sunt aplicabile în cauză, nefiind în vigoare _____ 257
42. - Garanția de bună conduită nu aduce atingere caracterului gratuit al procedurii administrativ-jurisdicționale. Nu există nicio normă care să ateste existența vreunei taxe sau cauțiuni care să se facă venit la bugetul de stat sau la bugetul autorității administrativ-jurisdicționale
- Garanția de bună conduită are semnificația unei cauțiuni menite să asigure exercitarea corespunzătoare și neabuzivă a drepturilor procesuale _____ 257
43. Dreptul la contestare, inclusiv pe cale administrativ-jurisdicțională, este diferit de dreptul la petiționare _____ 260
44. Constituția permite controlul judecătoresc al actelor administrative și pe alte căi decât contenciosul administrativ _____ 262
45. - În desfășurarea procedurii de atribuire, între contestator și autoritatea contractantă nu sunt stabilite raporturi contractuale, de natură a genera cereri în baza și în executarea contractului, care să atragă obligația de plată a taxei judiciare la valoare
- Plângerea împotriva deciziei Consiliului se taxează nu la valoare, ci potrivit cererilor neevaluabile în bani. Nu se datorează taxa de 50 de lei, în temeiul art. 16 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, ci taxa prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, care are caracter special _____ 262
46. - Garanția de bună conduită nu aduce atingere caracterului gratuit al procedurii administrativ-jurisdicționale. Nu există nicio normă care să ateste existența vreunei taxe sau cauțiuni care să se facă venit la bugetul de stat sau la bugetul autorității administrativ-jurisdicționale. Garanția de bună conduită se face venit la autoritatea contractantă, neconstituind o taxă pentru administrarea justiției sau prestarea unor servicii de către aceasta sau, după caz, de către Consiliu
- Accesul liber la justiție are caracter legitim numai în măsura în care este exercitat cu bună-credință, în limite rezonabile, cu respectarea drepturilor și intereselor în egală măsură ocrotite ale celorlalte subiecte
- Garanția de bună conduită are semnificația unei cauțiuni menite să asigure exercitarea corespunzătoare și neabuzivă a drepturilor procesuale. Reținerea *ope legis* a garanției încalcă scopul acesteia. Indiferent de conduita procesuală a contestatorului, acesta este sancționat cu pierderea garanției. Reținerea necondiționată a garanției ignoră prezumția bunei-credințe în exercitarea drepturilor

- procedurale, îngreșează accesul liber la justiție și afectează dreptul de proprietate privată. Neconstituționalitate
- Răsturnarea prezumției de bună-credință nu poate fi realizată decât prin probarea relei-credințe. Cum în cazul admiterii contestației autoritatea contractantă are obligația restituirii garanției de bună conduită, în cazul respingerii contestației garanția trebuie restituită dacă nu s-a reținut un comportament necorespunzător al contestatorului
 - Respingând contestația, Consiliul sau instanța judecătorească nu are competența legală de a dispune cu privire la soarta garanției de bună conduită constituite în favoarea autorității contractante
 - Principiul egalității în drepturi nu presupune egalitatea între contestator și autoritatea contractantă, situația acestora fiind diferită. Faptul că autoritatea nu trebuie să depună garanție de bună conduită nu încalcă respectivul principiu, garanția fiind instituită tocmai pentru a proteja autoritatea _____ 264
- 47.** - Este constituțională respingerea contestației, ca tardivă, pentru necomunicarea ei în termen autorității contractante
- Contestatorul trebuie să manifeste o minimă diligență. El este obligat să se conformeze dispozițiilor legale edictate în scopul asigurării celerității
 - Interesul public cere ca procedurile de atribuire să se desfășoare într-un interval de timp foarte scurt _____ 274
- 48.** Dreptul de acțiune în justiție al Autorității Naționale pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice pentru constatarea nulității contractului de achiziție publică poate fi imprescriptibil, chiar dacă dreptul de acțiune al terților trebuie exercitat în 30 de zile de la data publicării anunțului de atribuire, respectiv în 6 luni atunci când anunțul nu a fost publicat _____ 275
- 49.** - Măsura modificării unilaterale a contractului de parteneriat public-privat de către partenerul public este un instrument util și necesar
- Partenerul public este acela care stabilește că o situație reprezintă motiv excepțional în temeiul căruia să modifice unilateral contractul, ceea ce poate dezechilibra egalitatea contractuală dintre părți
 - Prevederea legii este neconstituțională, întrucât nu determină clauzele contractuale și nu fixează marje și limite valorice pentru modificările unilaterale, respectiv nu stabilește în mod clar obligațiile partenerului public în privința modului de includere a unei clauze de modificare unilaterală în documentația de atribuire _____ 279
- 50.** - Principiul dublului grad de jurisdicție este recunoscut doar în materie penală, nu în materia achizițiilor publice

- Faptul că hotărârea prin care instanța soluționează plângerea este definitivă nu contravine Constituției _____ 283
- 51.** - Principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. Ofertanții câștigători nu se pot afla în aceeași situație cu cei necâștigători, după cum nici aceia care formulează contestație înainte de depunerea ofertelor nu se pot afla în aceeași situație cu cei care au formulat contestație după depunerea ofertelor
- Sumele reținute contestatorilor din garanția de participare pot să difere de cuantumul taxelor judiciare de timbru. Stabilirea nivelului sumelor ține de opțiunea legiuitorului pentru grile de calcul diferențiate în funcție de natura relațiilor vizate _____ 285
- 52.** - Sintagma „poate solicita” recunoaște persoanei vătămate facultatea de a demara o cale de atac administrativ-jurisdicțională, la Consiliu, nicidecum obligația de a urma această cale, respectiva persoană putând alege calea de atac în justiție
- Soluționarea contestațiilor în materia achizițiilor publice este necesar să se desfășoare după o procedură caracterizată prin celeritate
- Existența căii administrativ-jurisdicționale nu împiedică atacarea actelor vătămătoare pe cale judiciară, în măsura în care persoana apreciază că aceasta îi servește mai bine interesele. Nicio dispoziție nu împiedică persoana să se adreseze numai instanțelor de judecată
- Justiția trebuie să fie administrată fără întârzieri de natură a îi compromite eficacitatea și credibilitatea. Statul este responsabil pentru activitatea ansamblului serviciilor sale, nu numai pentru aceea a organelor judiciare _____ 288
- 53.** - Măsura suspendării procedurii de atribuire poate fi dispusă numai ca urmare a întrunirii cumulative a următoarelor condiții: partea interesată trebuie să justifice temeinic necesitatea adoptării acestor măsuri, măsura se impune pentru prevenirea unei pagube iminente și măsura nu lezează alte interese, inclusiv interesul public
- Consiliul nu poate dispune măsuri în afara celor stabilite de lege. El nu are competența de a dispune cu privire la reținerea de către autoritate a garanției de participare, în cazul respingerii contestației ca nefondată. Reținerea operează de drept și nu este condiționată de producerea unui prejudiciu autorității
- Reținerea operează indiferent de poziția subiectivă a contestatorului în exercitarea dreptului de a formula contestația, exercitarea fiind asimilată „comportamentului necorespunzător” al contestatorului
- Reținerea nu poate fi calificată drept cauțiune – garanție a seriozității petentului și sursă de despăgubire a persoanei prejudiciate.

- Consemnarea cauțiunii se realizează într-un cont la dispoziția instanței, nu la dispoziția părții susceptibilă a fi prejudiciată
- Cheltuielile efectuate de autoritate în cursul soluționării contestației nu pot constitui obiectul unui prejudiciu pe care autoritatea să și-l acopere prin reținerea sumelor din garanția de participare
 - Prin reținerea garanției de participare nu este afectat caracterul gratuit al procedurii soluționării contestațiilor de către Consiliu. Nu există nicio normă care să ateste existența vreunei taxe sau cauțiuni care să se facă venit la bugetul de stat sau la bugetul Consiliului. Gratuitatea procedurii vizează lipsa oricărei contraprestații pecuniare din partea contestatorului _____ 292
- 54.** - Statul este responsabil pentru activitatea ansamblului serviciilor sale, nu numai pentru aceea a organelor judiciare
- Instituirea de termene scurte în litigiile privind achizițiile publice nu contravine Constituției _____ 299
- 55.** Curgerea termenului de contestare a documentației de atribuire de la data postării ei în SEAP este constituțională, respectiva dată putând fi determinată obiectiv. De la data postării, este permis accesul direct și nerestricționat al operatorilor economici la documentație _____ 300
- 56.** Completarea legislației, în sensul de a include în categoria autorităților contractante alte organisme, nu intră în competența Curții Constituționale _____ 302
- 57.** Principiul dublului grad de jurisdicție este recunoscut doar în materie penală, nu în materia achizițiilor publice _____ 303
- 58.** - Accesul liber la justiție nu presupune accesul la toate căile de atac și instanțele judecătorești
- În litigiile privind contractul de achiziție publică, chiar dacă acesta este considerat comercial, este constituțională posibilitatea exercitării doar a căii de atac a recursului, nu și a apelului _____ 303
- 59.** Termenele scurte în litigiile privind achizițiile publice nu aduc atingere dreptului la apărare și la un proces echitabil, ci asigură judecarea cu celeritate a respectivelor litigii _____ 305
- 60.** - Interpretarea și aplicarea legii reprezintă aspecte care constituie atributul suveran al instanțelor de judecată
- Completarea legii, în sensul calificării drept achiziție publică a atribuirii unui contract finanțat din banii publici, ține de procesul de legiferare, nu de competența Curții Constituționale _____ 307
- 61.** - Aspectele că procedura de soluționare a plângerii este aceea a recursului – în care nu pot fi admise probe noi, cu excepția

- înscrișurilor – și că hotărârea instanței de judecată este irevocabilă
nu contravin Constituției și dreptului la un recurs efectiv
- Accesul liber la justiție nu înseamnă accesul, în toate cazurile,
la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac _____ 308
- 62.** - Cererea de suspendare a procedurii de atribuire poate fi
respinsă în considerarea consecințelor probabile ale măsurii asupra
tuturor categoriilor de interese ce ar putea fi lezate sau pe motivul că
efectele negative ale suspendării sunt mai mari decât beneficiile lor,
fără a fi relevante aspecte ce țin de exercitarea cu bună sau
rea-credință a drepturilor procesuale
- Respingerea cererii de suspendare poate constitui expresia culpei
procesuale a părții care a formulat-o, fără a echivala cu exercitarea cu
rea-credință a dreptului
- Interdicția încheierii contractului de achiziție publică pe durata
litigiului urmărește preîntâmpinarea încheierii unor contracte
nelegale, care ulterior ar fi anulate
- Obligația autorității contractante de a nu încheia contractul cu
oferantul câștigător înainte de soluționarea litigiului nu restrânge
exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale ale
cetățenilor _____ 309
- 63.** - Stabilirea limitativă de către legiuitor a criteriilor de atribuire
nu restrânge exercițiul drepturilor și libertăților constituționale ale
autorităților contractante
- Asupra preferinței autorităților contractante pentru criteriul
„prețul cel mai scăzut” este competentă să aprecieze instanța de
judecată, nu Curtea Constituțională _____ 312
- 64.** - Ar fi de neconceput ca autoritatea contractantă să își conteste
propriul act în fața Consiliului
- Nu autoritatea contractantă alege între procedura
administrativ-jurisdicțională și aceea judiciară
- Autoritatea contractantă nemulțumită de decizia Consiliului
are deschisă calea plângerii la curtea de apel _____ 314
- 65.** - Faptul că legiuitorul a prevăzut comunicarea anumitor informații
doar participanților rămași în procedură, nu și aceluia care au fost
anterior descalificați, nu încalcă tratamentul egal, întrucât cele
două categorii de participanți sunt diferite
- Numai aceia interesați și efectiv implicați în procedură
au calitatea necesară de a lua cunoștință de măsurile întreprinse
de autoritatea contractantă _____ 315
- 66.** - Autoritatea publică contractantă nu poate invoca propria culpă,
ori de câte ori dorește, pentru a anula procedura de atribuire

- Calea administrativ-jurisdicțională nu este obligatorie, persoana vătămată putând contesta în justiție actele autorității _____ 316
- 67.** Legea de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006 este neconstituțională, întrucât trebuia adoptată ca lege organică, nu ordinară. Implicite, și respectiva ordonanță este neconstituțională _____ 317
- 68.** - Obligația depunerii plângerii împotriva deciziei Consiliului numai la acesta, ca o condiție de acces la justiție, nu poate fi justificată în mod obiectiv și rezonabil, fiind neconstituțională. Plângerea ar putea să nu fie transmisă de către Consiliu instanței de judecată ori să îi fie transmisă cu întârziere
- Art. 21 din Constituție se referă la posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit instanțelor de judecată
- Este constituțională obligația ca plângerea să cuprindă anumite informații și de a fi comunicată de către petent, alături de înscrisurile doveditoare, și părții adverse, având ca scop desfășurarea cu celeritate a procedurii de soluționare a plângerii _____ 319
- 69.** - Persoana vătămată are posibilitatea de a opta între contestarea actului administrativ pe calea administrativ-jurisdicțională și formularea unei acțiuni în fața instanței judecătorești
- Persoana care optează pentru calea administrativ-jurisdicțională cunoaște sau trebuie să cunoască inclusiv restricțiile procedurii de soluționare a plângerii împotriva deciziei Consiliului
- Contestatorul pe calea administrativ-jurisdicțională și contestatorul pe calea justiției se află în situații juridice diferite – nu se încalcă principiul tratamentului egal
- Accesul liber la justiție nu înseamnă accesul, în toate cazurile, la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac
- Absența unei căi de atac împotriva hotărârii instanței de judecată de soluționare a plângerii nu contravine Constituției _____ 321
- 70.** - Persoana vătămată are posibilitatea de a opta între contestarea actului administrativ pe calea administrativ-jurisdicțională și formularea unei acțiuni în fața instanței judecătorești
- Persoana care optează pentru calea administrativ-jurisdicțională cunoaște sau trebuie să cunoască inclusiv restricțiile procedurii plângerii împotriva deciziei Consiliului
- Procedura plângerii este subsecventă manifestării opțiunii persoanei vătămate de a urma calea contestației la organul administrativ-jurisdicțional
- Faptul că procedura de soluționare a plângerii este aceea a recursului, respectiv că plângerea este formulată nu la o instanță „de

fond”, ci la una de recurs, nu contravine Constituției și dreptului la un recurs efectiv	
- Accesul liber la justiție nu înseamnă accesul, în toate cazurile, la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac _____	324
71. - Persoana vătămată are posibilitatea de a opta între contestarea actului administrativ pe calea administrativ-jurisdicțională, la Consiliu, și formularea unei acțiuni direct în fața instanței judecătorești	
- Instituirea procedurii administrativ-jurisdicționale nu contravine Constituției, cât timp decizia Consiliului poate fi atacată la instanța judecătorească _____	327
72. - Achizițiile publice interesează nu doar mediul comercial, de afaceri, ci întreaga societate, doritoare ca acestea să se desfășoare corect	
- Este firesc ca, pe perioada soluționării contestației, procedura de atribuire să fie suspendată, împiedicându-se în acest fel producerea unor consecințe inacceptabile	
- Procedura de soluționare are regim de urgență, de natură să înlăture nerealizarea proiectelor și așteptărilor legate de încheierea contractului _____	329
ABREVIERI _____	333